

LIPA

LOKALNI INDEKS
PARTICIPATIVNOSTI

Lokalni indeks participativnosti
LIPA 2022/2023
(Local Participation Index LIPA)

Šta je LIPA?

- LIPA je oruđe za merenje, ocenjivanje i rangiranje gradova i opština na osnovu izmerenog nivoa učešća građana u odlučivanju
- LIPA meri participaciju kod odlučivanja:
 - o trošenju novca iz budžeta
 - donošenju propisa i planova
- LIPA pokazuje i kolika je transparentnost koja stoji u službi participativnosti - ono što može da poveća poverenje i podstakne građane na participaciju
- Izračunava se na osnovu 58 indikatora
- Podaci se prikupljaju sa sajtova JLS, zahtevom od JLS, verifikacijom podataka kod JLS, a jedan indikator neposrednim testiranjem (prijava problema)
- Rezultati su prikazani kao procenat maksimalnog mogućeg broja poena: nizak nivo participacije (0-15%), osnovni (15-30), umereni (30-45), razvijeno (45-60), visoki (60-80) i puna participacija (80+)

Osnovni nalazi

- Nijedna od 44 JLS obuhvaćene istraživanjem nije u rangu „puna participacija“, jedna je u rangu „visoka“ (iznad 60%) - Užice
- LIPA skor od 30 do 45% (umereni nivo participacije) ima 14 JLS, među kojima su najbolji Veliko Gradište i Sombor
- Prosečni indeks je 26,4%, što je u rangu „Osnovna participacija“. U tom rangu je gotovo polovina JLS (20)
- Manje od 15% (nizak nivo participacije) ima devet JLS

Rezultati po JLS

Užice	60.3%	Visoki nivo
Veliko Gradište	44.8%	Umereni nivo
Sombor	43.1%	Umereni nivo
Trstenik	39.7%	Umereni nivo
Leskovac	39.7%	Umereni nivo
Vlasotince	39.7%	Umereni nivo
Bor	37.9%	Umereni nivo
Bečej	37.9%	Umereni nivo
Bač	36.2%	Umereni nivo
Topola	34.5%	Umereni nivo
Sokobanja	32.8%	Umereni nivo
Knjaževac	32.8%	Umereni nivo
Mali Zvornik	32.8%	Umereni nivo
Paraćin	32.8%	Umereni nivo
Pirot	31.0%	Umereni nivo

Aleksandrovac	29.3%	Osnovni nivo
Zaječar	29.3%	Osnovni nivo
Žabari	27.6%	Osnovni nivo
Rača	27.6%	Osnovni nivo
Arandjelovac	27.6%	Osnovni nivo
Srbobran	27.6%	Osnovni nivo
Negotin	27.6%	Osnovni nivo
Varvarin	25.9%	Osnovni nivo
Ljubovija	25.9%	Osnovni nivo
Ražanj	25.9%	Osnovni nivo
Nova Varoš	25.9%	Osnovni nivo
Žabalj	24.1%	Osnovni nivo
Novi Pazar	24.1%	Osnovni nivo
Čuprija	24.1%	Osnovni nivo
Raška	22.4%	Osnovni nivo
Velika Plana	20.7%	Osnovni nivo
Bojnik	20.7%	Osnovni nivo
Kladovo	17.2%	Osnovni nivo
Petrovac na Mlavi	17.2%	Osnovni nivo
Golubac	17.2%	Osnovni nivo

Brus	15.5%	Nizak nivo
Kula	15.5%	Nizak nivo
Temerin	13.8%	Nizak nivo
Vrnjačka Banja	13.8%	Nizak nivo
Batočina	12.1%	Nizak nivo
Odžaci	10.3%	Nizak nivo
Arilje	8.6%	Nizak nivo
Bogatić	5.2%	Nizak nivo
Svilajnac	3.4%	Nizak nivo

Prosečne ocene po oblastima

- Participacija u donošenju propisa i javnih politika - **45.3%**
 - Opšti deo - **48.5%**
 - Javne politike - **46.1%**
 - Propisi - **41.3%**
- Participacija u vezi sa sprovođenjem propisa i rešavanjem potreba - **28.4%**
- Participacija u vezi sa budžetom - **15.9%**
 - Finansijski planovi mesnih zajednica - **1.1%**
 - Kapitalni projekti - **14.2%**
 - Opšti budžet - **36.6%**
 - Mali projekti - **3.0%**

Prosečne ocene po kategorijama

- I** informisanje (17 indikatora) - **20.3%**
- K** konsultovanje (38) - **26.3%**
- D** direktno uključivanje (19) - **25.8%**

Zaključci o nalazima prvog istraživanja

- JLS ne prepoznaju mnoge **mogućnosti i mehanizmi za participaciju** (hibridne javne rasprave, društvene mreže, participacija u raznim fazama izrade budžeta, prilikom izrade finansijskih planova, značajnija uloga mesnih zajednica, javne rasprave o drugim aktima osim budžeta)
- **Interesovanje građana je malo** - zato što je poverenje malo, a efekti participacije nisu dovoljno vidljivi
- **JLS nedovoljno promovišu participaciju** (npr. za tu svrhu se retko koriste društvene mreže, iako ih JLS na njima objavljuju druge informacije)

Zaključci o nalazima prvog istraživanja

- Neke aktivnosti se obavljaju samo radi zadovoljenja forme ili jednokratno
- Javna rasprava o budžetu retko kada traje 20 dana; nejasne razlike između budžetskih anketa, rasprava o kapitalnim projektima, sveobuhvatnih rasprava o nacrtu budžeta i prezentacija građanskih vodiča
- Sajtovi ponekad neažurni (izdvojeni baneri ili delovi menija za jednokratne akcije ili prikaze konkursa, javnih rasprava ili budžeta od pre nekoliko godina)
- Prostor za napredak u oblasti uključenja građana preko mesnih zajednica postoji, ali u mnogome zavisi od političke volje i „administrativne volje“ (angažovanja pojedinaca iz uprave.
- Postoji veliki prostor za napredak u oblasti participacije, posebno uz dugotrajnu i promišljenu podršku spolja, ali i političku i administrativnu volju.
- Potrebno je negovati i podržati svaki postignuti napredak (mediji, NVO, republički organi...)

Zaključci LIPA kao oruđe

- LIPA, kao mehanizam, na samom početku je iskazala kvalitet komparativnosti i unapredivosti indikatori prepoznati kao problematični tokom pilot istraživanja ali i tokom glavnog istraživanja su modifikovani, pojedini izbačeni, pri čemu nije narušena struktura i dinamika istraživanja
- Rezultati LIPA istraživanja otvaraju prostor za brojna ukrštanja i poređenja između JLS, pojedinačnih indikatora, oblasti, kategorija, što je od značaja za usmeravanje podrške JLS i pojedinim aktivnostima/oblastima kojima donator želi da se posveti
- LIPA, kroz odgovarajuću promociju, može da postane i mehanizam za podsticanje, a ne samo merenje napretka, razvijanjem konkurencije između JLS, na sličan način kako je učinjeno sa LTI istraživanjem i rangiranjem.

LIPA glavne preporuke

- Jasno izdvojiti segment sa javnim raspravama na sajtovima JLS
- Razdvojiti javne rasprave (ili konsultacije) o planovima za kapitalne investicije, usklađene sa strateškim dokumentima i izjašnjavanje građana o njima, od anketiranja i izjašnjavanja o manjim projektima
- Koristiti dobra iskustva iz izveštavanja o budžetskim javnim raspravama i na javne rasprave u drugim oblastima; organizovati Proširiti JR van okvira koji je označen kao obavezan u ZoLS
- Načiniti funkcionalnim ili uvesti mehanizme za prijavu problema i izveštavati i javno o rešavanju (izgradnja poverenja kao uslov za veću participaciju)
- Unaprediti oblasti uključenja građana preko MZ u odlučivanje i posebno informisanje o konsultacijama i rezultatima konsultacija
- Uz poziv na javnu raspravu o budžetu objavljivati obrazloženje budžeta
- Uložiti dodatne napore za povećanje broja građana koji učestvuju u javnim raspravama

HVALA

LIPI

LOKALNI INDEKS
PARTICIPATIVNOSTI

